TAMPEREEN KAUPUNGIN LAUSUNTO EDUSKUNNAN TULEVAISUUSVALIOKUNNAN KYSELYYN LIIKUNTAPOLITIIKKAA KOSKEVASTA VALTIONEUVOSTON SELONTEOSTA

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta on pyytänyt valtioneuvoston selontekoon liikuntapolitiikasta Tampereen kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Lauri Savisaarelta lausuntoa seuraavista aiheista vapaavalintaisesti: liikkuminen osana arkea (kaupungissa, luonnossa, työmatkakoilla ja vapaa-ajalla), liikkumisen edistäminen eri elämänvaiheissa tai tietyissä elämänvaiheissa, työelämän murros, elintapojen muutos, eriarvoisuuden kasvu, ilmastonmuutos ja digitalisaatio.

Kokonaisuutena voi todeta, että valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta on varsin laaja ja kattava. Selonteossa on tunnistettu ja käsitelty kaikki olennaisimmat urheilun, liikunnan ja liikkumisen edistämisen ulottuvuudet ja ympäristöt. Ehdotetut toimenpiteet ovat kunnianhimoisia, ja toteutuessaan ne edistäisivät merkittävästi suomalaista liikuntakulttuuria, huippu-urheilua ja liikkumisen mahdollisuuksia.

Tampereen kaupunki painottaa lausunnossaan seuraavia asioita:

1. Kuntien perustehtävä on rakentaa ja kunnossapitää turvallisia liikunta-olosuhteita kaikille eri käyttäjäryhmille, samoin kuntien tulee huolehtia soveltavan liikunnan olosuhteista ja turvata taloudellisesti yhdistysten vapaaehtoistoimintaa erilaisilla avustuksilla. Kun kunnat rakentavat olosuhteita kuntalaisille, niin valtion tulisi tukea rakentamisavustuksilla nykyistä voimakkaammin, koska kuntien liikuntaolosuhteiden peruskorjausvelka on erittäin suuri huomioiden kuntien taloudelliset edellytykset.
2. Huippu-urheilun olosuhteiden osalta valtion tulisi tukea erillisillä avustuksilla niitä kuntia, jotka ovat huomioineet liikuntapaikkarakentamisessa myös huippu-urheiluolosuhteet, koska ne vaativat suurempaa panostusta perusolosuhteisiin nähden.
3. Liikunnan harrastaminen on polarisoitunut niin, että iso osa suomalaisista liikkuu jo nykyisin riittämättömästi. Nykyinen työelämä vaatii entistä vähemmän fyysisiä voimavaroja, mutta vastaavasti henkinen rasittavuus työelämässä on lisääntynyt. Jotta ihmisten työkyky olisi mahdollisimman hyvä, tulisi työssäkäyvien hyvinvointiin kiinnittää entistä enemmän huomiota. Työnantajan tulisi mahdollistaa liikunnan harrastaminen ainakin osaksi työaikaa ja vastaavasti myös luoda liikuntaedellytyksiä kuten olosuhteita resurssien mukaan. Valtion rooli olisi ohjata työelämää ja työajan kohdentamista myös tähän suuntaan. Riittämättömästi liikuntaa harrastavat työikäiset kustantavat työnantajille merkittävästi sairaspoissaolojen ja niistä aiheutuvien kustannusten myötä.
4. Koska liikkumattomuus on iso osa arkea nykyisin, niin valtion johdolla tulisi mahdollistaa matalan kynnyksen liikkumista yhteiskunnassa. Urheiluseurat tekevät arvokasta työtä lasten ja nuorten harrastamisen eteen usein talkoovoimin ja siksi olisi tärkeää, että valtio tulevaisuudessa korvamerkitsisi entistä voimakkaammin seuratukea niihin yhdistyksiin, jotka ottavat vastuulleen liikkumattomia lapsia ja nuoria, syrjäytyneitä ja muutenkin riskialttiita kuntalaisia. Kunnan rooli olisi ohjata näitä määrärahoja oikeaan kohteeseen, koska kunnilla on paras asiantuntemus paikallisiin yhdistyksiin nähden. Nämä ns. matalan kynnyksen liikuntamuotojen tarjoamiset kuntalaisille eivät tuo tuloja kunnille tai järjestäville yhdistyksille, vaan säästöt näkyvät muiden kustannusten vähenemisenä, pitkällä aikavälillä. Jo nyt kunnat ja kaupungit toteuttavat paikallisista lähtökohdistaan vaikuttavia ohjelmia ja

hankkeita liikkumisen edistämiseksi. Hyvien käytäntöjen välittämisestä ja viestimisestä laajasti kunta- ja toimijakenttään on huolehdittava, jotta toiminta laajenee koko maahan.

5. Suomalaisen huippu-urheilun menestymisen takaamiseksi tulisi eri lajiliitoilla ja urheiluseuroilla olla mahdollisuus palkata liikunta-alan ammattilaisia ruohonjuuritason toimintaan. Liikuntakenttä ammattimaistuu koko ajan ja satsaamalla lasten ja nuorten eri kehitysvaiheiden valmennustoimintaan, voidaan paremmin turvata suomalisten huippu-urheilijoiden menestys kansainvälisessä kovenevassa kilpailussa. Urheiluseurojen rahalliset resurssit eivät nykyisin riitä lasten ja nuorten valmennukseen ja valmentajiin ja siksi valtion tulisi entistä voimakkaammin ottaa vastuulleen huippu-urheilun tukeminen joko suoraan ministeriön kautta tai vaihtoehtoisesti Suomen olympiakomitean kautta.
6. Liikuntapolitiikan kokonaisuutta tulisi tulevaisuudessa suunnitella ja kehittää nykyistä tiiviimmässä yhteistyössä valtion, kuntien ja järjestökentän kesken.

Tampereella, 16.1.2019

Lauri Savisaari
kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tampereen kaupunki